

СВОБОДНА ТРИБУНА.

Вотът на работниците и новите общинари.

ривни трѣски шарката, брусницата и пр. Въ края на 18-о столѣтие тя добива самостоятелност и фигурира като отдѣлна епидемична болест. Тя е спождала всички европейски държави. Въ Англия отначало въ лѣка, послѣ въ тежка форма, обратното въ Франция—отъ тежка става лѣка и пр.

Причинитѣ за заболяването отъ тази болест, —нейната етиология, сж още не добръ изучени, тѣй като самиятъ ѝ микробъ не е познатъ на микробиологиститѣ, най-много обвиняватъ бацила streptococcus.

Скарлатината се срѣща най-вече у дѣцата и то между 5—10 годишна възраст—тя почти не се забѣлзва у дѣца по малки отъ една година. Отъ 10 годишна възраст на горѣ става се по рѣдка и по рѣдка.

Тя е изключително заразителна болѣсть. Заразяването отъ нея става по два начина: Прѣкъ и не прѣкъ.

Прѣкия начинъ е когато сме въ контакта съ самия болень. допираме се до него.

Непрѣкия—става чрѣзъ прѣдмети: дрѣхи, играчки, шалчета, книги и пр. които сж служили на болния или сж били въ стаята му. Имало е случай на прѣнасяне заразата чрѣзъ писма на разстояние отъ стотици километри. Заразяване въ библиотеки—чрѣзъ прочитъ на книги, които сж били въ рѣцѣтъ на скарлатинозень.

Траянето на заразителността е различно, но срѣдното е *шестъ седмици*.

Признаци на заболяването.

Както въ другитѣ изривни трѣски, така и заболелитѣ отъ скарлатина прѣминаватъ различни периоди, тѣ сж четири:

Мжтенето (Incubation)

Проявяването (Invasion)

Изриването (Eruption)

Лющенето (Desquamation)

Периодътъ на мжтенето трае различно между 5—7 дена въ продължение на които болния дори неподозира за заболяването си той бива изморень, съ намалень апетитъ слабо главоболие, съ една рѣчь неопрѣдѣлено положение, до като периода на проявяването настѣпи, който се характеризира съ студени трѣпки, които траятъ нѣколко врѣме или пжкъ съ единствено, но много силно изтрепване, което трае кжсо врѣме—започва силно главоболие, повръщане. Тѣлесната Т° 39—40, пулсъ 120 до 140 въ минутата, языкъ облаженъ. Гърло зачервено и болезнено. Жажда голѣма, липса на апетитъ Лице зачервено — Почти никога кашлица, която обаче въ другитѣ еруптивни трѣски е постоянна сплътница. Този периодъ трае единъ день, а често пжти и по малко и отстъпва мѣсто на периода на изриването. (слѣдва)

На 3 октомври т. г. Дупнишкото гражданство каза своята тежка дума като посочи управницитѣ на града въ лицето на комунистическата партия. И ето, отъ три седмици, послѣднитѣ вече иматъ въ рѣцѣтъ си юздитѣ на управлението на общината.

Но при какво положение новитѣ общинари поематъ управлението на градската ни община и слѣдователно, при какви условия ще трѣбва, тѣ да прилагатъ общинската си програма, въ името на която се бориха и побѣдиха? Нека бждемъ добросъвѣстни да го признаемъ—не едни отъ най-хубавитѣ. Днес нашия градъ, казано безъ прѣувеличение, е изпадналъ въ положението въ което, може би тои е билъ само въ първитѣ врѣмена на освобождението ни. Вслѣдствие на войнитѣ водени прѣзъ 1912/913 год. и 915/918 г., прѣзъ врѣме на които на общината се възложиха задачи които не бѣха по силитѣ на нейния бюджетъ, и това малко—а то, наистина е твърдѣ малко—което бѣше направено въ миналото, се разпадна, погуби и унищожи.

Не искаме да кажемъ, че само войнитѣ сж които допринесоха за разстройството на общинскитѣ ни начинания и служби. Има, сигурно, и други причини за това. Изнасянето на тѣхъ, обаче, поради едни или други съображения не може да бжде наша тема за сега. Факта, обаче, независимо отъ причинитѣ,

които могатъ да бждатъ едни или други, си остава неуспоримъ: Дупница, днесъ въ своитѣ общински функции, е само развалини. Това може да се види отъ всѣки, стига само той да не страда отъ партийна слѣпота и да не гледа на нѣщата само прѣзъ цвѣтнитѣ очила на своята партия.

Лошо е наслѣдството което получиша новитѣ управници на общината и трудна е при това положение, тѣхната задача. Но, затова пжкъ, толкова повече тя е благородна. Трѣбва наистина много воля, трудъ и идеализъмъ за да може да се възтанови разрушеното и изгради новото, което се налага отъ нуждитѣ и интереситѣ на града—днешни и утрѣшни.

Задачи голѣми и широки лежатъ прѣдъ новитѣ общинари. Ще ли иматъ тѣ силитѣ да ги разрѣшѣтъ?—Това утрѣшния день ще ни покаже.

Ние само едно можемъ да добавимъ: всѣка добра инициатива на общ. свѣтъ—безразлично отъ кого изхожда—ще има нашата безрезервна подкрѣпа. И който—пабилъ той най-висшата властъ—се опита, заслѣпенъ отъ дояно партизанство, да прѣчи на повдигането на града, въ едно или друго отношение, въ нашето лице ще има своя рѣшителенъ противникъ.

В. Р.

АНТОНЪ ДАУЛОВЪ

За финансовата стопанска политика на общината.

Много тежко финансово наслѣдство ни завѣща войнитѣ. То е само дългове и разорения. Ние ще имаме да изплащаме въ злато само за лихви около 600 милиона, пенсии за инвалиди, вдовници и сираци около 250 милиона лева.

Цѣлия нашъ редовень за 1915 год. държавенъ бюджетъ, има редовни приходи прѣдвидени да постѣпятъ 275,379,886 лева, а дѣйствително постѣпили 194,547,397-96 лв.

Бездруго ще имаме реформи въ системата на държавнитѣ приходи. Ще имаме нови и видоизмѣнени прѣки и косвени данѣци. Тия данѣци трѣбва да бждатъ така устроени, щото да могатъ да се понасятъ пропорционално съ податнитѣ способности на население,

Свкупността отъ всички прѣдварително взѣти мѣрки, които цѣлятъ равномерното разпрѣдѣляне на данѣчното брѣме, съобразно податнитѣ сили на дадено общество,—това е основния принципъ на финансовата социална политика.

Привѣрженицитѣ на финансовата социална политика гледатъ въобще на данѣцитѣ на всѣки единъ публично правень съюзъ (било държавата, общината, окржжието и пр.), като данѣци, които да покриватъ не само неговитѣ разходи, но и като срѣдство за общественни реформи. Тая школа оправдава прогресивноподходния данѣкъ, данѣка върху наслѣдствата и др., само съ единственното прѣдзначене: тѣ да бждатъ изразходвани за социални нужди, които да цѣлятъ подобрѣние положението на бѣдната класа, като запазватъ и развиватъ нейнитѣ икономически сили.

Тая финансова социална политика отива по-далече. Тя иска: разширение въ всѣко отно-

— Благодаря, братко, пробѣбрихъ и си помислихъ, „колко ти си мене братъ, толкозъ тебе здравъ вратъ да бжде...“ Качихъ се въ кабриолета и върррр... , заминахъ си. И както бѣхме уговорили съ жена ми Радка, прѣзъ нощта се върнахъ. Никой ме не видѣ. Лавнаха псета изъ махлата като по вълкъ, на бързо отихна всичко, щомъ се прѣхвърлихъ прѣзъ дворната ограда у дома. На слѣдния день бѣхъ вече скритъ въ долапа. Сигурень бѣхъ, че кметътъ ще дойде. (Казали ми бѣха хората за обичая му да посѣщава кжшитѣ на по-хубавитѣ жени, когато мжжетъ имъ войници си отцѣдѣть.)

И не чакахъ много, дойде кметътъ. Дойде и направо заговори на жена ми.

— „Както те бива, Радко, (а азъ слушахъ въ долапа!) би могла най-лесно да поминешъ... И реквизиция не ще ти вземамъ, и помощъ дори ще ти давамъ, ама на... Глупачка си, не давашъ съ прѣстъ да те докосна. Че защо бе, гължбче...“

Разтрепера се снагата ми. „Дрѣжъ се Герджикъ“, нѣкой ми продума сѣкашъ на ума, бързо скокнахъ отъ долапа и докато кмета се усѣти, мѣтнахъ му вжжето на врата, завързахъ му рѣцетѣ, извадихъ ножа и започнахъ: (Старъ занаятъ, имамъ касаплькъ!) боднахъ го първомъ на три мѣста въ гърдитѣ, но тѣй леко... колкото кръвъ да погече, а слѣдъ

това му отрѣзахъ сухожилието на дѣсната ржка и лѣвния кракъ...

— Послѣ?! —

— Послѣ ли? оживень, съ пламнали очи запита Герджикъ и допълни:

— Като кжсъ говеждо мѣсо го мѣтнахъ на гърба си и право на мегданя, срѣдъ селото. Празничень день бѣше, по улицитѣ имаше много дѣца, старци и женурия. Че като се събраха, че смѣхъ, че клетви, че хрочки, оставете, оставете!

— Слѣдъ това; полюбопитствувахме.

— Че слѣдъ това ме арестуваха и ме сжди Военень сждъ, усмихна се Герджикъ.

— Колко те обрѣснаха, попита единъ пѣхотень офицеръ?

— Оправдаха ме, господинъ подпоручикъ, отговори Герджикъ гордо, като разклати цѣлата си мургава фигура.

— Оправданъ? спогледнахме се ние, пѣхотнитѣ офицери, които за първъ пжтъ чувахме тази безподобна история въ нашитѣ битови нрави.

— „Че защо да ме осждятъ тълкуваше присждата си ординарецътъ, не съмъ го усилья! Криворобровъ живѣе и сега въ с. Ракитово безъ сухожилията си на дѣсната ржка и лѣвния кракъ. Ехъ, тѣхъ ги отсѣкохъ, право е... това го и въ сжда признахъ.

— Какво каза тамъ.

— Както и прѣдъ васъ: „Господа сжди, кметътъ отъ нашето село Ракитово не е убитъ, а осакатень за да служи за примѣръ въ селото. Такъвъ като него кметъ, какъ ще запомни войната. Нека женитѣ мирясатъ отъ него, догдѣ мжжетъ имъ сж на бойното поле. А мене, думамъ имъ, пуснете да си вървя въ първа батарея. Тамъ ме чакатъ моитѣ другари за служба, а земляцитѣ ми—за новини отъ село... И пуснаха ме.“ Герджикъ свърши разказа си.

— Добрѣ Герджикъ! поздравя го батареиниятъ му командиръ.

— Ще се старая, господинъ поручикъ, грѣмко отговори гордиятъ ординарецъ, изваденъ отъ строя за награда, че отрѣзалъ сухожилията на единъ старопланински селски кметъ.

На гърба на отпускарския му билетъ, който Герджикъ ни показа, подписанъ отъ кмета и удостоверено съ общинския печатъ дѣйствително бѣ записано:

„Ред. Герджикъ Станоевъ отъ 1-ва батарея... полкъ прѣкара отпуската си честно и почтено въ повѣреното ми село Ракитово.“

1918 г.